

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEĆA KOSOVA

**KODEKS SUDIJSKE ETIKE
ZA SUDIJE UVRŠTENE U LISTU MEĐUNARODNIH SUDIJA
SPECIJALIZOVANIH VEĆA KOSOVA**

(usvojeno 14. marta 2017.)

KODEKS SUDIJSKE ETIKE ZA SUDIJE UVRŠTENE U LISTU MEĐUNARODNIH SUDIJA SPECIJALIZOVANIH VEĆA KOSOVA

PREAMBULA	1
POGLAVLJE 1 OPŠTE ODREDBE	2
Član 1 Usvajanje Kodeksa	2
Član 2 Upotreba pojmova	2
POGLAVLJE 2 OSNOVNI PRINCIPI	2
Član 3 Nezavisnost	2
Član 4 Nepriistrasnost	2
Član 5 Integritet	2
Član 6 Poverljivost	3
Član 7 Revnost	3
Član 8 Ponašanje tokom postupka	3
Član 9 Javno istupanje i udruživanje	4
Član 10 Druge aktivnosti	4
Član 11 Odlikovanja i priznanja	4
Član 12 Poštovanje Kodeksa	5
POGLAVLJE 3 POVREDA DUŽNOSTI	5
Član 13 Teška povreda dužnosti	5
Član 14 Lakša povreda dužnosti	6
POGLAVLJE 4 DISCIPLINSKI POSTUPAK	6
Član 15 Prijave	6
Član 16 Pravo na saslušanje	7
Član 17 Odbacivanje prijave po kratkom postupku	7
Član 18 Disciplinska komisija	7
Član 19 Suspenzija	8
Član 20 Plenarna sednica	8
Član 21 Skidanje sa Liste	9
Član 22 Disciplinske mere	9
POGLAVLJE 5 ZAVRŠNA ODREDBA	9
Član 23 Poverljivost postupka	9

Preambula

Sudije uvrštene u Listu međunarodnih sudija Specijalizovanih veća Kosova (‘sudije’ odnosno ‘Lista’);

Podsećajući da sudije moraju da budu osobe visokih moralnih kvaliteta, nepristrasne i sa integritetom kako nalaže član 27(1) Zakona br. 05/L-053 o Specijalizovanim većima i Specijalizovanom tužilaštvu (‘Zakon’);

Podsećajući na principe sudske nezavisnosti, nepristrasnosti i ispravnog postupanja kako je precizirano članovima 27 i 31 Zakona;

Podsećajući da član 31(4) Zakona predviđa da sudija može da bude razrešen dužnosti ukoliko sudije sa Liste apsolutnom većinom na plenarnoj sednici utvrde da on više ne ispunjava uslove propisane članovima 27 i 31 Zakona;

Konstatujući da su sledeći principi primenljivi bez obzira da li je sudija sa Liste raspoređen u određeni panel ili nije;

Konstatujući svečanu izjavu obaveznu shodno članu 36 Zakona;

Svesni da su nezavisnost i nepristrasnost sudija od suštinskog značaja za zaštitu prava optuženih i obezbeđivanje poverenja javnosti u pravičan i transparentan sudski proces;

Svesni da su sudije članovi kolegijalnog tela pri čemu sve sudije teže istom cilju ostvarivanja pravične i nepristrasne pravde;

Svesni potrebe za opšteprimenljivim smernicama koje će doprineti unapređivanju i garantovanju sudijske nezavisnosti i nepristrasnosti a u cilju osiguranja legitimnosti, integriteta, delotvornosti i transparentnosti sudske postupka pred Specijalizovanim većima Kosova čime se jača poverenje javnosti u Specijalizovana veća;

Imajući u vidu Poglavlje VII Ustava Republike Kosovo, Osnovna načela Ujedinjenih nacija o nezavisnosti sudstva (1985), Bangalorske principe sudijskog ponašanja (2002), Preporuku CM/REC (2010) 12 Komiteta ministara državama članicama pod naslovom “Sudije: nezavisnost, delotvornost i odgovornost”, i druga međunarodna i nacionalna pravila i standarde koji se odnose na ponašanje sudija i prava na pravično suđenje;

Saglasile su se kako sledi:

Poglavlje 1

Opšte odredbe

Član 1

Usvajanje Kodeksa

Sudije su usvojile ovaj Kodeks na osnovu člana 19(6) Zakona i u skladu sa članom 31(4) Zakona. Kodeks se tumači u skladu sa Ustavom Republike Kosovo, Zakonom i Pravilnikom o postupku i dokazima pred Specijalizovanim većima Kosova ('Pravilnik').

Član 2

Upotreba pojmova

Za potrebe ovog Kodeksa sudijske etike ovde korišćeni pojmovi imaju značenje koje im je dato u Pravilu 2 Pravilnika. Jednina obuhvata množinu i vice versa.

Poglavlje 2

Osnovni principi

Član 3

Nezavisnost

- (1) U vršenju svoje sudijske funkcije sudije su nezavisne od svake vlasti i uticaja.
- (2) Sudije održavaju nezavisnost svoje funkcije i autoritet Specijalizovanih veća i ponašaju se shodno tome pri vršenju svoje sudijske funkcije.
- (3) Sudije ne smeju da obavljaju nikakvu aktivnost koja bi mogla da ih ometa u vršenju sudijske funkcije ili da dovede u pitanje poverenje u njihovu nezavisnost i poštovanje sudijske funkcije.

Član 4

Nepriistrasnost

- (1) Sudije vrše svoju funkciju nepriistrasno i staraju se da se očuva utisak nepriistrasnosti.
- (2) Sudije izbegavaju svaki sukob interesa kao i sve situacije za koje bi se moglo opravdano smatrati da vode sukobu interesa.

Član 5

Integritet

- (1) Sudije se ponašaju časno, sa integritetom i u skladu sa visokim moralnim standardima koje nalaže njihova sudijska funkcija.

- (2) Sudije ne smeju ni neposredno ni posredno da primaju, nude ili daju bilo kakav poklon, prednost, privilegiju ili nagradu za koje se može opravdano smatrati da im je cilj da utiču na obavljanje njihove sudijske funkcije.
- (3) Sudije se prema ostalim sudijama, stranama i učesnicima u postupku, zaposlenima i drugim licima ophode dostojanstveno i sa poštovanjem i uzdržavaju se od svakog vida diskriminacije, uznemiravanja, uključujući seksualno uznemiravanje, i zloupotrebe položaja.
- (4) Sudije se u svakoj prilici uzajamno ophode u duhu kolegijalnosti i profesionalnosti.
- (5) Sudije moraju u svakoj prilici imati na umu svoju dužnost zaštite ugleda i reputacije Specijalizovanih veća.
- (6) Sudija koji je predmet bilo kakve disciplinske ili radne istrage, postupka ili sankcije u vezi sa eventualnom povredom dužnosti pred bilo kojim pravosudnim sistemom mora bez odlaganja o tome detaljno da izvesti predsednika. Ukoliko je takav predmet još u fazi istrage, sudija će blagovremeno obavestavati predsednika o napredovanju predmeta.

Član 6

Poverljivost

Sudije postupaju sa maksimalnom diskrecijom i poštuju poverljivost konsultacija u vezi sa njihovom sudijskom funkcijom, tajnost većanja i poverljivost informacija dobijenih u obavljanju dužnosti, osim u postupcima otvorenim za javnost.

Član 7

Revnost

- (1) Nakon što sudija bude raspoređen u panel, obavljanju sudijskih dužnosti davaće prednost nad svim drugim aktivnostima. U tom slučaju sudija će revnosno obavljati svoju dužnost i svoje profesionalne aktivnosti staviti u službu te dužnosti.
- (2) Sudije nastoje da koliko je god moguće održavaju i unapređuju svoje znanje, umeće i lične kvalitete neophodne za obavljanje sudijske funkcije.
- (3) Sudije obavljaju sve sudijske dužnosti ispravno, efikasno i ekspeditivno i ne postupaju na način koji je nespojiv sa revnosnim vršenjem dužnosti.
- (4) Sudije donose presude i sve druge odluke na pravičan način, što je moguće brže i bez neopravdanog odlaganja.
- (5) Sudije se u svakoj prilici staraju da obezbede delotvornost Specijalizovanih veća.

Član 8

Ponašanje tokom postupka

- (1) Prilikom vođenja sudskog postupka sudije održavaju red, postupaju u skladu sa opšteprihvaćenim načelima pristojnosti, uvek se ophode sa pažnjom, strpljenjem, dostojanstvom,

poštovanjem i učtivošću prema svim učesnicima u postupku i prisutnoj publici i od njih zahtevaju to isto.

- (2) Sudije budno kontrolišu način ispitivanja svedoka ili žrtava u skladu sa Pravilnikom i posvećuju posebnu pažnju pravima i interesima učesnika u postupku. Sudije će ispoljiti posebnu budnost u odnosu na osetljive svedoke, uključujući žrtve seksualnog i rodnog nasilja i decu.
- (3) Sudije se u najvećoj mogućoj meri staraju da se sva lica koja učestvuju u postupku uzdrže od ponižavajućih primedbi ili ponašanja.

Član 9

Javno istupanje i udruživanje

- (1) Sudije ostvaruju slobodu izražavanja i udruživanja na način koji je u skladu sa njihovom funkcijom i koji ne utiče ili ne ostavlja utisak da utiče na sudijsku nezavisnost ili nepristrasnost.
- (2) Premda sudije mogu slobodno da učestvuju u javnim raspravama koje se odnose na pravo, uključujući naučne publikacije, pravosudni sistem ili sprovođenje pravde, ne smeju da komentarišu predmete koji su u toku, niti smeju svojim ponašanjem na bilo koji način da pokažu nepoštovanje stavova drugog sudije ili službenika ni da iznose gledišta koja mogu da podriju ugled i integritet Specijalizovanih veća.
- (3) Prilikom ostvarivanja slobode izražavanja, sudije izbegavaju javne izjave ili komentare koji bi mogli da podriju autoritet Specijalizovanih veća ili izazovu osnovanu sumnju u njihovu nepristrasnost.
- (4) Sudije moraju da pribave prethodnu saglasnost predsednika za bilo kakvu komunikaciju sa štampom ili sredstvima javnog informisanja po svakom pitanju vezanom za Specijalizovana veća.

Član 10

Druge aktivnosti

Na osnovu člana 26(4) Zakona, svaka aktivnost koju sudije preduzmu pored aktivnosti pred Specijalizovanim većima mora biti u skladu sa njihovom sudijskom funkcijom i efikasnim i blagovremenim funkcionisanjem Specijalizovanih veća.

Član 11

Odlikovanja i priznanja

Sudije mogu da prime odlikovanja i priznanja samo ukoliko to ne izaziva osnovanu sumnju u njihovu nezavisnost ili nepristrasnost. Predsednik mora biti unapred obavešten pre prihvatanja istih.

Član 12

Poštovanje Kodeksa

- (1) Principi sadržani u ovom Kodeksu primenjuju se na sudije u svakoj prilici i primenjivaće se i na bivše sudije u odgovarajućim slučajevima, na primer u pogledu čuvanja poverljivosti većanja ili neobelodanjivanja poverljivih dokumenata.
- (2) U slučaju nedoumice u pogledu primene ovih principa u datoj situaciji, sudija će se konsultovati sa predsednikom.
- (3) Nijedna odredba ovog Kodeksa nema za cilj da na bilo koji način ograniči niti umanjí sudijsku nezavisnost sudija.

Poglavlje 3 Povreda dužnosti

Član 13

Teška povreda dužnosti

- (1) Teška povreda dužnosti je ponašanje koje je:
 - (a) u suprotnosti sa službenom funkcijom i nanosi ili je verovatno da će naneti ozbiljnu štetu pravilnom sprovođenju pravde pred Specijalizovanim većima ili pravilnom internom funkcionisanju Specijalizovanih veća, kao što je:
 - (i) obelodanjivanje činjenica ili informacija pribavljenih tokom obavljanja sudijske dužnosti ili onih koje se odnose na pitanja sub judice pred Specijalizovanim većima, kada takvo obelodanjivanje šteti sudskom postupku ili nekom licu;
 - (ii) prikrivanje ili uskraćivanje informacija ili okolnosti koje su takve težine da predstavljaju prepreku za vršenje sudijske funkcije;
 - (iii) zloupotreba sudijske funkcije sa ciljem da se kod organa vlasti, zvaničnika ili profesionalnih krugova ostvari povlašćeni tretman; ili
 - (b) ozbiljne prirode koja nanosi ili je verovatno da će naneti tešku štetu ugledu Specijalizovanih veća, kao što je:
 - (i) izvršenje krivičnog dela koje se negativno odražava na poštenje i pouzdanost sudije;
 - (ii) ponašanje koje uključuje uznemiravanje, zloupotrebu položaja, nepoštenje, prevaru, obmanu ili lažno predstavljanje.
- (2) Sudija se skida sa Liste u skladu sa članom 21 kada se utvrdi da je počinio tešku povredu dužnosti shodno paragrafu (1).

Član 14**Lakša povreda dužnosti**

- (1) Lakša povreda dužnosti je ponašanje koje:
 - (a) nanosi ili je verovatno da će naneti štetu pravilnom sprovođenju pravde pred Specijalizovanim većima ili pravilnom internom funkcionisanju Specijalizovanih veća, kao što je:
 - (i) neprimereno nastojanje da se utiče na drugog sudiju, predsednika, specijalizovanog tužioca ili sekretara u vršenju njihovih dužnosti;
 - (ii) učestalo neizvršavanje zahteva ili zanemarivanje zahteva predsedavajućeg sudije ili predsednika u vršenju njihovih zakonitih ovlašćenja;
 - (iii) svaka komunikacija sa predstavnicima štampe ili sredstvima javnog informisanja po bilo kojim pitanjima u vezi sa Specijalizovanim većima bez prethodnog pribavljanja odgovarajućeg odobrenja od predsednika
 - (iv) prikriivanje ili uskraćivanje informacija koje podležu obelodanjivanju shodno članu 5(6); ili
 - (b) nanosi ili je verovatno da će naneti štetu ugledu Specijalizovanih veća.
- (2) Sudiji se izričite disciplinska mera u skladu sa članom 22 kada se utvrdi da je počinio lakšu povredu dužnosti shodno paragrafu (1).

Poglavlje 4 Disciplinski postupak

Član 15**Prijave**

- (1) Prijavu u vezi s bilo kojim radnjama definisanim u članovima 13 ili 14 može da podnese sudija, zaposleni, strana ili učesnik u postupku pred Specijalizovanim većima, sekretar ili bilo koje drugo lice koje tvrdi da su mu prava ili interesi bitno narušeni navodnom povredom dužnosti ('tužilac').
- (2) Predsednik takođe može da pokrene disciplinski postupak proprio motu.
- (3) Prijave shodno paragrafu (1) se prosleđuju predsedniku. Ukoliko se podnese prijava protiv predsednika, potpredsednik preuzima funkcije predsednika u smislu ovog Poglavlja.
- (4) Prijava se podnosi u roku od šest meseci od momenta u kojem je tužilac morao znati da postoji odnosno da je učinjena navodna povreda dužnosti. Prijava se može podneti nakon ovog roka ako je pitanje od opšteg značaja za Specijalizovana veća.
- (5) Prijava se podnosi u pismenoj formi i navodi sledeće:
 - (a) tužioca i sudiju protiv koga se prijava podnosi ('sudija tuženik').
 - (b) pravnu odredbu na kojima se zasniva, kada je to moguće;

- (c) podroban opis navodne povrede dužnosti sudije tuženika; i
- (d) sve relevantne dokaze.

Član 16

Pravo na saslušanje

Sudiju tuženika može da zastupa branilac o trošku sudije tokom celokupnog disciplinskog postupka. Sudiji će biti pružena prilika da podnosi podneske, izvodi dokaze i dostavi odgovore na sva eventualna pitanja.

Član 17

Odbacivanje prijave po kratkom postupku

- (1) Ukoliko je prijava podneta anonimno ili ako predsednik smatra da je prijava zlonamerna, pogrešna, neozbiljna ili neosnovana ili da nije podneta u propisanom roku, odbacuje je po kratkom postupku što je ranije moguće a najkasnije dve nedelje nakon prijema. Tužilac se obaveštava o odbacivanju prijave, kao i o razlozima za odbacivanje.
- (2) Ukoliko predsednik ne smatra da je prijava prima facie zlonamerna, pogrešna, neozbiljna ili neosnovana, ili kada je predsednik pokrenuo disciplinski postupak proprio motu, prijava se prosleđuje sudiji tuženiku najkasnije dve nedelje od dana kada je primljena ili od pokretanja postupka proprio motu shodno članu 15(2). Sudija tuženik može da se izjasni o prijavi najkasnije dve nedelje nakon njenog prijema.
- (3) Predsednik donosi odluku o prijavi najkasnije dve nedelje nakon što primi izjavu sudije tuženika. Ukoliko predsednik utvrdi da je prijava očigledno neosnovana ili nepotkrepljena, prijava se odbacuje po kratkom postupku. Tužilac i sudija tuženik se obaveštavaju o odluci.
- (4) Odluka shodno ovom članu ne podleže sudskom preispitivanju.

Član 18

Disciplinska komisija

- (1) Ukoliko predsednik ne odbaci prijavu po kratkom postupku shodno članu 17, imenovaće Disciplinsku komisiju i proslediti joj prijavu.
- (2) Disciplinska komisija se sastoji od tri člana, od kojih su bar dvoje sudije koje postavlja predsednik iz reda sudija međunarodnih ili internacionalizovanih sudova ili sudija nacionalnih sudova s velikim iskustvom u oblasti etike ili u istragama povreda profesionalne dužnosti. Treći član može biti visoki zvaničnik Evropske unije. Predsednik ne može biti član Komisije. Disciplinska komisija bira predsedavajućeg komisije.
- (3) Disciplinska komisija istražuje navode sadržane u prijavi koju je prosledio predsednik.
- (4) U svojoj istrazi, Disciplinska komisija:
 - (a) poziva sudiju tuženika da dostavi pismena objašnjenja i podnese dokaze u odgovoru na prijavu;

- (b) može naložiti sudiji tuženiku da:
 - (i) podnese knjige, dokumente, papire, račune ili evidenciju koju poseduje ili su mu dostupni a tiču se predmeta prijave; Disciplinska komisija može pregledati i zadržati svaki tako primljeni dokument kolikogod smatra neophodnim za potrebe istrage; ili
 - (ii) na drugi način pomogne ili sarađuje u istrazi o prijavi na utvrđeni način;
 - (c) može po svom nahođenju obaviti razgovor sa bilo kojim licem; o svim razgovorima se vodi zapisnik u kome se navodi identitet osobe s kojom je razgovarano; i
 - (d) može naložiti sekretaru da omogući pristup elektronskim podacima i drugoj evidenciji Specijalizovanih veća Kosova u vezi sa navodnim disciplinskim povredama.
- (5) Najkasnije šest nedelja od prijema prijave, Disciplinska komisija svoje preliminarne zaključke dostavlja sudiji tuženiku i poziva ga da odgovori i podnese sve eventualne dodatne dokaze najkasnije dve nedelje nakon prijema preliminarne zaključaka.
 - (6) Najkasnije deset nedelja nakon prijema prijave, Disciplinska komisija predsedniku dostavlja detaljan izveštaj o rezultatima svoje istrage. Izveštaj mora sadržati preporuke u pogledu svakog od navoda u prijavi protiv sudije tuženika, uključujući one o konkretnim disciplinskim merama koje se eventualno izriču.
 - (7) Disciplinska komisija će evidentirati svaki slučaj odmazde ili pretnje odmazdom protiv svakog tužioca ili osobe uključene u postupak u vezi sa prijavom.
 - (8) Izveštaj se dostavlja tužiocu i sudiji tuženiku.

Član 19

Suspenzija

Kada se u prijavi prosleđenoj Disciplinskoj komisiji navodi teška povreda dužnosti shodno članu 13, predsednik može da suspenduje sudiju tuženika sa dužnosti do završetka istrage Disciplinske komisije ili odluke plenarne sednice shodno članu 21. Suspendovanje sa dužnosti ne utiče na pravo na primanja i dodatke.

Član 20

Plenarna sednica

- (1) Kada Disciplinska komisija zaključi da je sudija tuženik odgovoran za jednu ili više povreda navedenih u prijavi, predsednik odmah prosleđuje izveštaj plenarnoj sednici sudija.
- (2) Nakon razmatranja navoda u prijavi, sudije pristupaju glasanju. Plenarna sednica donosi odluku najkasnije četiri nedelje nakon prosleđivanja izveštaja plenarnoj sednici sudija.
- (3) Tužilac, ukoliko je sudija, i sudija tuženik, mogu učestovati na plenarnoj sednici, ali ne mogu učestvovati u većanju i glasanju na plenarnoj sednici. Sudija tuženik može da bude saslušan, da odgovara na pitanja koja mu se postave i da pruži dodatna objašnjenja.

Član 21**Skidanje sa Liste**

- (1) Kada sudije zaključče da je utvrđen jedan ili više navoda iz člana 13, plenarna sednica apsolutnom većinom sudija na Listi koji imaju pravo glasa odlučuje o skidanju sudije tuženika sa Liste, u skladu s članom 31(4) Zakona.
- (2) Skidanje sa Liste stupa na snagu odmah. Sudija tuženik prestaje da bude radnik Specijalizovanih veća, što obuhvata i njegov rad na svim nezavršenim predmetima koji su mu bili dodeljeni.

Član 22**Disciplinske mere**

- (1) Kada sudije zaključče da je utvrđen jedan ili više navoda iz člana 14, plenarna sednica apsolutnom većinom prisutnih sudija koji imaju pravo glasa odlučuje o izricanju eventualne disciplinske mere predviđene u paragrafu (2) sudiji tuženiku.
- (2) Mogu biti izrečene sledeće disciplinske mere:
 - (a) formalna i pismena opomena od strane plenarne sednice;
 - (b) izveštaj državi koja je kandidovala i podržala kandidaturu sudije za uvrštavanje u Listu;
 - (c) suspenzija s dužnosti pred Specijalizovanim većima na određeno vreme koje nije duže od godinu dana;
 - (d) izveštaj profesionalnim telima kojima sudija tuženik eventualno pripada, i/ili
 - (e) novčana kazna u visini do 2.000 evra.

Poglavlje 5 Završna odredba

Član 23**Poverljivost postupka**

- (1) Ukoliko nije drugačije predviđeno, svi podnesci, odluke i nalozi u vezi sa napred pomenutim disciplinskim režimom podnose se kao poverljivi na jednom od zvaničnih jezika Specijalizovanih veća. Zapisnik o postupcima sprovedenim u okviru napred navedenog disciplinskog režima je poverljiv. Sekretarijat vodi svu evidenciju i zapisnike za potrebe ovog disciplinskog režima.
- (2) Nakon završetka disciplinskog postupka predsednik može, nakon što sasluša učesnike, da izda nalog za promenu oznake poverljivosti postupka ukoliko je to u interesu pravde.